

**कृति आराखडयांतर्गत (वर्कप्लॅन)कृषि क्षेत्राशी
निगडीत केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या अंमलबजावणीकरिता
राज्यस्तरीय समितीची स्थापना करणेबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
कृषि,पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक- केंपुयो-२००८/प्र.क्र.१/२-ए
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २३ ऑक्टोबर,२००८**

संदर्भ - केंद्रीय कृषि मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे क्रमांक १३-१२/२००८-एमएम,
दि. ४ जुलै,२००८ चे पत्र

प्रस्तावना :- कृषि क्षेत्राशी निगडीत केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी राज्यात अधिक परिणामकारकपणे होण्याकरिता तसेच त्यांची फेर आखणी स्थानिक गरजेनुसार व शेतकऱ्यांना जास्तीत जास्त लाभदायी ठरण्याच्या दृष्टीकोनातून केंद्र पुरस्कृत योजना सुधारित करणे केंद्रीय कृषि मंत्रालयाच्या विचाराधीन होते. त्यानुसार केंद्र शासनाने मॅक्रो मॅनेजमेंट मोडच्या (एमएमए) संकल्पनेतून कृति आराखडयांतर्गत (वर्क प्लॅन) विविध केंद्र पुरस्कृत योजना सन २०००-०१ पासून राबविण्यास मान्यता दिली त्याप्रमाणे सन २०००-२००१ पासून राज्यात वर्कप्लॅनची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

२. केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन दिनांक ४ जुलै,२००८ च्या कृषि क्षेत्राशी निगडीत कृति आराखडयाच्या (मॅक्रो मॅनेजमेंट ऑफ अॅग्रीकल्चर) संदर्भातील सुधारित मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यात वर्कप्लॅनंतर्गत (मॅक्रो मॅनेजमेंट ऑफ अॅग्रीकल्चर) योजनांची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्यासाठी राज्यस्तरीय समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- केंद्र पुरस्कृत कृति आराखडा (मॅक्रो मॅनेजमेंट ऑफ अॅग्रीकल्चर) अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांची अंमलबजावणी व सनियंत्रणासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

१	प्रधान सचिव (कृषि व फलोत्पादन)	अध्यक्ष
२	प्रधान सचिव (नियोजन) नियोजन विभाग अथवा त्यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
३	प्रधान सचिव (वित्त) वित्त विभाग,अथवा त्यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
४	प्रधान सचिव (सहकार) सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय	सदस्य
५	प्रधान सचिव (जलसंधारण) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय	सदस्य
६	सचिव (आदिवासी) आदिवासी विभाग	सदस्य
७	सचिव (सामाजिक न्याय) सामाजिक न्याय व सांस्कृतिक कार्य विभाग	सदस्य

८	आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
८	आयुक्त (सहकार), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
९	आयुक्त (साखर), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
१०	उप सचिव , (अर्थ संकल्प) कृषि विभाग, मंत्रालय	सदस्य
११	कृषि संचालक (मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन)	सदस्य
१२	कृषि संचालक (कृषि प्रक्रिया व व्यापारक्षम शेती)	सदस्य
१३	कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण)	सदस्य
१४	संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य सचिव

उपरोक्त समितीची कार्यक्षमता खालीलप्रमाणे राहिल.

१. केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने ठरवून दिलेल्या योजनांचा कृति आराखडा तयार करणे, त्या योजनांची अंमलबजावणी करणे व सनियंत्रण करणे. (सन २००८-०९ मध्ये केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने मान्यता दिलेल्या योजनांची यादी विवरणपत्र "अ" मध्ये दर्शविण्यात आली आहे.)

२. विनियोग करण्यात आलेल्या निधीच्या वापराबाबतची उपयोगिता प्रमाणपत्र तसेच भौतिक व आर्थिक अहवाल वेळच्यावेळी केंद्र शासनाकडे पाठविण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करणे. कृति आराखड्यातील योजनांची परिणामकारक अंमलबजावणी होण्याकरिता केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याचे निदेश संबंधितांना देणे.

सदर समितीची बैठक दोन महिन्यातून एकदा घेण्यात यावी.

सदरहू समितीने योजनांचा कृति आराखडा तयार करणे, अंमलबजावणी करणे तसेच नियंत्रण करणे व इतर सर्व अनुषंगीक बाबींबाबत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यवाही करावयाची आहे.

सदरहू समितीने केंद्र शासनाने जाहिर केलेल्या कृति आराखडा (मॅक्रो मॅनेजमेंट ऑफ अॅग्रीकल्चर) योजनेच्या संदर्भातील मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८१०२३ १६०९०४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(आ. भ. रामटेके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) प्रधान सचिव,(नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
- २) प्रधान सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
- ३) प्रधान सचिव (जलसंधारण), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,मंत्रालय, मुंबई -३२
- ४) प्रधान सचिव (सहकार) सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग,मंत्रालय, मुंबई -३२
- ५)प्रधान सचिव (जलसंधारण) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२
- ६) सचिव (आदिवासी) आदिवासी विभाग,मंत्रालय,मुंबई-३२
- ७) सचिव (सामाजिक न्याय) सामाजिक न्याय व सांस्कृतिक कार्य विभाग,मंत्रालय,मुंबई-३२
- ८) व्यवस्थापकीय संचालक, एम.ए.आय.डी.सी, प्रभादेवी, मुंबई
- ९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला
- १०) सर्व कृषि विद्यापीठे
- ११)संचालक (एमएम) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, कृषि व सहकार विभाग,भारत सरकार, कृषि भवन,नवी दिल्ली (पत्राने)
- १२) आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य,पुणे
- १३) आयुक्त (सहकार),महाराष्ट्र राज्य,पुणे
- १४)आयुक्त (साखर),महाराष्ट्र राज्य,पुणे
- १५) उप सचिव , (अर्थ संकल्प) कृषि विभाग, मंत्रालय
- १६)संचालक (मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन)
- १७) संचालक (कृषि प्रक्रिया व व्यापारक्षम शेती)
- १८)कृषि संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण)
- २०) संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २१) सह सचिव/ सर्व उपसचिव, सर्व अवर सचिव, सर्व कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग (कृषि व फलोत्पादन कक्ष),मंत्रालय, मुंबई-३२
- २२) प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २३) विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)
- २४) कृषि सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (सर्व)
- २५) निवड नस्ती

विवरणपत्र 'अ'

सन २००८-२००९ - वर्कप्लॅनमधील योजना

अ.क्र.	योजनेचे नाव	अनुदानाचे प्रमाण केंद्र/राज्य
१	२	३
१	तृणधान्य विकास कार्यक्रम	(७५ :२५)
२	निवडक गावात बियाणे उत्पादनाचा कार्यक्रम	(७५ :२५)
३	ऊस विकास कार्यक्रम	(७५ :२५)
४	गांडूळ खत उत्पादन व वापराची योजना	(७५ :२५)
५	सेंद्रिय शेतीला चालना देणे	(७५ :२५)
६	मूदचाचणी व एकात्मिक कीडनाशक प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण व मूद आरोग्य पत्रिका	(१००% कें.पु.यो.)
७	खत चाचणी/बीजचाचणी /किटकनाशक प्रयोगशाळांचे बळकटीकरण	(१००% कें.पु.यो.)
८	कृषि यांत्रिकीकरणास प्रोत्साहन	(१००% कें.पु.यो.)
९	कृषि क्षेत्रात महिलांचा सहभाग	(७५ :२५)
१०	कृषि विस्तारासाठी माहितीचे सहाय्य	(७५ :२५)
११	कृषि चिकित्सालयाचे बळकटीकरण	(१००% कें.पु.यो.)
१२	कृषि प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण	(१००% कें.पु.यो.)
१३	तालुका बीजगुणन प्रक्षेत्र बळकटीकरण.	(१००% कें.पु.यो.)
१४	किडनाशक अंश तपासणी प्रयोगशाळेची स्थापना व बळकटीकरण	(१००% कें.पु.यो.)
१५	बिज प्रक्रीया मोहीम	(७५:२५)
१६	राष्ट्रीय पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	(१००% कें.पु.यो.)
१७	कृषि मध्ये सदूर संवेदन व भौगोलिक माहिती प्रणाली तंत्रज्ञानाचा वापर	(१००% कें.पु.यो.)
१८	राज्य भूमी उपयोगिता मंडळ	(१००% कें.पु.यो.)
१९	नदीखोरे विकास कार्यक्रम	(१००% कें.पु.यो.)